

Pohjois-Karjalan kuntien ja kaupunkien antamat lausunnot pelastustoimen palvelutasopäätöksestä vuosille 2026-2029

Määräaikaan 31.10.2025 mennessä antoi 12 kuntaa lausuntonsa. Annetuista lausunnoista on laadittu lyhyet yhteenvedot.

Ilomantsi

Ilomantsin kunta pitää pelastustoimelle ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitokselle asetettuja painopisteitä oikeina. Talouden haasteet huomioiden hyvää on myös se, ettei maakunnan tasolla esitetä merkittäviä muutoksia nykyiseen palvelutasoon. Kunta arvioi esitetyn palvelutasoluonnoksen ja kehittämissuunnitelman toimivaksi ja realistiseksi.

Aiemman palvelutasopäätöksen pohjalta kehittämiskohteiksi nostetut korjaavat toimenpiteet on otettu hyvin huomioon pelastustoimen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2026-2029. Kunta on erityisen tyytyväinen siihen, että päivystävien pelastusasemien määrän lisääminen aloitetaan vuonna 2027. Tämä tukee yhdenvertaisen saavutettavuuden tavoitetta nopean avun saamisesta myös maakunnan harvaan asutuilla alueilla.

Tulipalojen määrän puolittamiseksi ja onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä muuttuvaan turvallisuusympäristöön varautumiseksi suunnitellut toimenpiteet ovat kunnan näkökulmista oikeita. Kehittämissuunnitelma huomioi muutokset maakunnan väestörakenteessa, ottaa huomioon ilmastonmuutoksen sekä väestönsuojelutehtäviin varautumisen. Kunta pitää hyvänä pelastustoimen tilojen peruskorjaamisesta / uudisrakentamisesta suunnitelmassa esitettyä selkeää aikataulua.

Heinävesi

Heinäveden kunta haluaa korostaa pienten pelastusasemien toiminnan turvaamisen tärkeyttä pitkien etäisyyksien ja laajojen vesistöalueiden maakunnassa. Yhdenvertaisen saatavuuden kulmakivi on lähipalveluna toimiva pelastusasema. Pelastusasemahankkeita on edistettävä palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelman ja investointiohjelman mukaisesti hyvinvointialueella. Terveet ja turvalliset tilat on myös tae henkilöstörekrytoinneille. Heinäveden kunta näkee, että pelastusasemien vähintään nykyinen määrä on edellytys

toimintavalmiuden riittävälle tasolle. Heinäveden kunta korostaa, että lähipelastusasemilla tulee olla riittävät pelastustoiminnan perusvalmiudet. Erityisesti pelastuslaitoksen tulee olla varautunut liikenneonnettomuus- ja maastopelastustoimintaan, joka on pelastustoiminnan perustoimintaa kaikilla pelastusasemilla. Huomioita on kiinnitettävä pelastusasemien henkilöstömäärään.

Palvelutasopäätöksestä kunta nostaa hyvänä, että pelastuslaitos toteuttaa ohjausta, neuvontaa ja turvallisuusviestintää vuosittain vahvistettavien valvontasuunnitelman ja turvallisuusviestintäsuunnitelman mukaisesti ja että pelastuslaitos osallistuu turvallisuutta edistävään ja onnettomuuksia ehkäisevään maakunnalliseen ja valtakunnalliseen työhön.

Joensuu

Joensuun kaupunki on pinta-alaltaan laaja ja sisältää useita erilaisia aluetyyppejä tiiviisti asutusta keskustasta harvaan asuttuun maaseutuun. Kaupunki pitää hyvän palvelutason varmistamista tärkeänä koko Joensuun hallinnollisella alueella. Pelastustoimen lakisääteiset tehtävät hälytystoiminta, onnettomuuksien ehkäisy, kemikaali- ja räjähdevalvonta sekä varautuminen ja väestönsuojelu on hoidettava kaikissa oloissa. Toimintaympäristön muutoksista pelastustoiminnassa on huomioitava maakunnan väestön keskittyminen Joensuun kaupunkiseudulle, väestön kansainvälistyminen, ilmastonmuutoksen lisäämät sääpoikkeamat sekä varautuminen vakaviin yhteiskunnan häiriötiloihin.

Joensuun kaupungin kannalta yksi parhaista onnettomuuksien ehkäisykeinoista on panostaa lasten ja nuorten turvallisuusosaamiseen. Toimintamallina palokuntanuoret on erinomainen esimerkki turvallisuustietojen ja taitojen opettamiseksi. Harrastustoiminnalla ehkäistään syrjäytymistä, ja palokuntaharrastaminen voi joissain tapauksissa olla merkittävä tai ainoa harrastus lapselle. Joensuun kaupungissa voisi olla myös kattavammin VPK:n kaltaista toimintaa kantakaupungin eri kaupunginosissa. VPK-toiminnan edellytyksiä on vahvistettava Joensuun kantakaupungissa.

Palvelutasopäätöksen luonnoksessa on kuvattu Saimaan alueen laivaliikenteen muutosta, joka liittyy Saimaan kanavan käytön keskeytykseen. Joensuun kaupunki huomauttaa, että vaikka varsinaista kauppamerenkulkua Saimaalta Itämerelle ei tällä hetkellä ole, ovat Saimaan sisäiset raakapuukuljetukset ja uitto ennätystasolla. Sisävesiliikenteen määrien ei ennakoida vähentyvän vaan ympäristöystävällisenä logistiikkamuotona pikemminkin lisääntyvän. Lisäksi matkailun risteilyalustoiminnassa on tapahtunut vilkastumista. Myös vesiskootteriharrastus ja veneiden vuokraaminen ovat yleistyneet. Näistä syistä voidaan pitää huolestuttavana kehityksenä Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen aluskaluston ikärakennetta, etenkin jos kalusto ei palvele nykyajan pelastus- ja torjuntatyössä. Lisäksi kesän 2025 hukkumistapauksiin liittyen tulisi pelastustoimessa edetä pysyvään ja varmistettuun kykyyn pelastaa ihmisiä myös sukeltamalla etenkin

vilkkaimpien uimarantojen ja satama-alueiden läheisyydessä. Palvelutasopäätöksessä vesisukellustoiminta on tarkoitettu toteuttaa 2. tasoisena, ei välittömänä valmiutena. Joensuun kaupunki pitää vesisukellustoimintaa välittömän valmiuden arvoisena asiana.

Euroopan metsäpääkaupunki Joensuussa toimii Forest Joensuu innovaatioekosysteemi. Osaamisviennin kärkenä on suomalainen metsänhoito-osaaminen, johon kuuluvat maastopalojen ennaltaehkäisy ja nopea sammutus. Joensuu toivoo pelastuslaitoksen osallistuvan maastopalo-osaamiseen liittyvän kansainvälisen toiminnan tukemiseen resurssiensa puitteissa.

Väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittaminen vaatii jatkossa yksityiskohtaisempaa käsittelyä evakuintiprosessin ja väestön suojaamisen ja väestönsuojelutehtävien osalta. Kunnat ja Kuntaliitto ovat tunnistaneeet väestönsuojeluun ja etenkin evakointiin liittyviä epäjatkuvuuskohtia, joiden osalta lähivuosina tulee tehdä tiivistä yhteistyötä etenkin pelastustoimen kanssa. Hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaatio -kohdan kehittämisessä on tarpeen huomioida väestönsuojelutehtävien alueellinen johtaminen. Käytännössä kunnat tunnistavat toimijuutta erilaisissa VSS-tehtävissä, ja olettavat pelastustoimen johtavan toimintaa. Siten kunnat hyötyisivät pelastustoimen näkemyksistä, mitä väestönsuojelutehtäviä tehdään itsenäisesti ja mitä yhdessä, ja mihin voimavaramme riittävät.

Juuka

Juuan kunta pitää tärkeänä, että alueelliset erityispiirteet ja asukkaiden yhdenvertaisuus huomioidaan myös palvelutasopäätöksessä ja kehittämissuunnitelmassa. Myös harvaan asutuilla alueilla apua tulee saada nopeasti. Tämän vuoksi lähipalveluna toimivan pelastusaseman toiminta tulee turvata ja kehittää riittävillä resursseilla myös tulevaisuudessa.

Juuan kunta näkee pelastustoiminnan ensimmäisen yksikön mediaaniaikojen parantumisen positiivisena. Kiireellisen avun saaminen on erityisen tärkeää. Tämän vuoksi pelastustoiminnan toimintavalmiusajan mediaaniaikojen pidentyminen aiheuttaa kuitenkin huolta. Juuan kunta korostaa, että toimintavalmiusajan tulee toteutua kaikkialla maakunnassa pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaisesti.

Lähipelastusasemien toiminnan kehittämisprojekti ja sivutoimisen henkilöstön palkkauskannustimien parantaminen nähdään erittäin hyödyllisenä ja tarpeellisenä sekä sivutoimisen henkilökunnan rekrytoinnissa, että myös sitouttamisessa.

Palvelupäätökseen ja kehittämissuunnitelmaan on sisällytetty myös varautumista myrskytuhojen ja maastopalojen ollessa painopisteenä. Osaavan henkilökunnan

ohella pelastusasema tarvitsee käyttöönsä riittävän ja nykyaikaisen kaluston, jotta sen toimintakyky vastaa alueella olevia riskejä.

Kitee

Palvelutasopäätöksessä ja kehittämissuunnitelmassa esitetään luovuttavan varallaolosta pääosin ja lisättävän päivystäviä pelastusasemia toimintavalmiuden rungoksi alueellisesti sekä seudullisen kattavuuden parantamiseksi. Pelastustoimen kehittämissuunnitelmassa ei ole esitetty yksittäisiä, nimenomaisesti Kiteen asemaan kohdistettuja toimenpiteitä. Kesälahden pelastusasema on puolestaan sisällytetty lähipelastusasemien toiminnan kehittämisprojektiin, jossa on tavoitteena toteuttaa pelastusasemien henkilökunnan esittämiä kehittämistoimenpiteitä paikallisista lähtökohdista siten, että sivutoimisen henkilökunnan rekrytointi ja toimintavarmuus kehittyvät. Kiteen kaupunki pitää esitettyä kehittämistä hyvänä ja tarpeellisena.

Kiteen kaupunki pitää erityisen tärkeänä, että alueelliset erityispiirteet ja asukkaiden yhdenvertaisuus huomioidaan myös palvelutasopäätöksessä ja kehittämissuunnitelmassa. Myös harvaan asutuilla alueilla apua tulee saada nopeasti. Tämän vuoksi lähipalveluna toimivan pelastusaseman toiminta tulee turvata ja kehittää riittävillä resursseilla myös tulevaisuudessa. Palvelutasopäätöksessä tulisi kiinnittää erityistä huomiota siihen, että pelastuslaitoksella ei ole jatkossa ongelmia varmistaa riittävää henkilövahvuutta hälytystehtäviin myöskään pienempien kuntien alueilla.

Palvelupäätökseen ja kehittämissuunnitelmaan on sisällytetty myös varautumista ilmastomuutokseen myrskytuhojen ja maastopalojen ollessa painopisteenä. Kiteen kaupunki pitää tätä hyvänä asiana. Osaaminen ja oikeanlainen sekä riittävä kalusto esimerkiksi maastopalojen torjunnassa on merkittävässä roolissa yhdessä väestönsuojelutehtävien hoitamiseen varautumisen kanssa. Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että Pelastuslaitoksen ja kuntien yhteistyötä varautumisessa ja väestönsuojelussa tulee jatkaa ja kehittää erityisesti poikkeusolojen toiminnan turvaamiseksi.

Kontiolahti

Kontiolahden kunta pitää tärkeänä, että palvelutasopäätös ja kehittämissuunnitelma huomioivat alueelliset erityispiirteet, riskit ja palvelutarpeet. Kontiolahden alueella väestömäärä kasvaa ja riskiprofiili on monipuolinen, mikä korostaa palvelujen saatavuuden, toimintavalmiuden parantamisen ja henkilöstöresurssien riittävyyden merkitystä.

Toimintavalmiuden ja pelastuslaitoksen tarpeiden näkökulmasta nykyistä parempi ratkaisu olisi koota Kontiolahden ja Lehmon pelastusasemien toiminnot Uuron alueelle rakennettavaan uudisrakennukseen. Samassa yhteydessä uusi

pelastusasema aloittaisi toiminnan päivystävänä pelastusasemana (pelastusyksikkö 2 hlö, 24/7) eli aseman toimintavalmiutta parannettaisiin nykyisestä.

Kontiolahden kunnan alue on yksi harvoista kasvavista alueista koko maakunnan alueella, joten kunnan alueella toimivan pelastusaseman valmiustason parantaminen ja suunnitelmat uuden Uuron pelastusaseman rakentamisesta ovat kunnan ja kuntalaisten kannalta positiiviset. Lisäksi suunnitellun harjoitusalueen rakentamiseen Urossa on olemassa olevan kaavan ja ympäristön puolesta sopivat mahdollisuudet. Harjoitusalueen käytettävyyden kannalta Uuron alue on helposti saavutettavissa myös maakunnan muistakin osista ja se on lähellä maakunnan keskuspelastusasemaa eli Joensuuta.

Yhteistyö pelastuslaitoksen ja kunnan välillä on ollut tähän asti saumatonta ja helppoa. Hyvän yhteistyön jatkumista myös tulevaisuudessa kunnan kanssa ei voida tarpeeksi korostaa. Kunta on alueella iso toimija ja turvallisuuden parantaminen on myös kunnan tahtotila. Pelastustoimen kehittämissuunnitelmassa esitetyt tulevat investoinnit ja suunnitelmat tulisivat parantamaan Kontiolahden kunnan ja sen kuntalaisten turvallisuutta jatkossa. Kontiolahden kunta on valmis mahdollistamaan omalta osaltaan suunnitelmien toteutumisen halutussa aikataulussa ja laajuudessa.

Liperi

Liperin kunta toteaa, että pelastustoimen palvelutasopäätös ja kehittämissuunnitelma vuosille 2026-2029 (lausuntoversiot) ovat kunnan koko ja sijainti huomioiden tehty harkiten. Viinijärven ja Liperin kirkonkylän taajamien osalta pyydetään huomioimaan varallaolojärjestelmän poistuessa muut korvaavat toimenpiteet siten, että palvelutaso säilyy sille asetetuissa vasteajoissa.

Nurmes

Nurmeksien kaupunki pitää kiireellisen avun saantia erityisen tärkeänä. Näemme pelastustoiminnan ensimmäisen yksikön mediaanien parantumisen positiivisena asiana. Harvaan asutulla alueella pelastustoiminnan toimintavalmiusajan mediaaniaikojen pidentyminen aiheuttaa kuitenkin Nurmeksessa huolta. Nurmeksien kaupunki edellyttää, että toimintavalmiusaika toteutuu Nurmeksessakin pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaisesti. Osaavan henkilökunnan ohella pelastusasema tarvitsee käyttöönsä riittävän ja nykyaikaisen kaluston, jotta sen toimintakyky vastaa alueella olevia riskejä.

Pelastustoimen kehittämissuunnitelma 2026-2029 sisältää Valtimon pelastusaseman peruskorjauksen 2026-2027. Valtimon lähipelastusaseman toiminnan turvaaminen terveellisten tilojen, kaluston ja henkilöresurssien osalta nähdään tärkeänä riittävien palvelujen turvaamiseksi koko Nurmeksien osalta. Nurmeksien kaupunki on sitoutunut Valtimon pelastusaseman peruskorjaukseen ja hakee siihen palosuojarahaston avustusta seuraavalla hakukierroksella.

Lähipelastusasemien toiminnan kehittämisprojekti ja sivutoimisen henkilöstön palkkauskannustimien parantaminen nähdään erittäin hyödyllisenä ja tarpeellisenä sekä sivutoimisen henkilökunnan rekrytoinnissa, että myös sitouttamisessa.

Outokumpu

Kaupunki pitää tärkeänä, että palvelutasopäätös vastaa alueen riskiprofiilia, väestörakennetta ja maantieteellisiä erityispiirteitä. Outokummun pelastusasema on keskeinen osa alueellista palveluverkkoa. Kaupunki korostaa, että aseman toimintavalmius tulee säilyttää vähintään nykyisellä tasolla. Erityisesti savusukellusvalmiuden ja pintapelastusosaamisen jatkuvuus on tärkeää alueen turvallisuuden kannalta.

Kaupunki pitää palvelutasopäätöksessä asetettuja toimintavalmiusaikatavoitteita perusteltuina, mutta korostaa, että niiden toteutuminen edellyttää riittävää henkilöstöä ja ajanmukaista kalustoa myös pienemmillä asemilla.

Erinomaista on myös kehittämissuunnitelmassa todettu yhteistyö hyvinvointialueen sosiaalipalvelujen kanssa kehittää ikäihmisten asumisturvallisuusratkaisuja.

Outokummun kaupunki tukee investointiohjelmaa, joka tähtää pelastuskaluston uusimiseen. Kaluston ikääntyminen on tunnistettu riski ja kaupungin näkökulmasta on tärkeää, että pelastustoimen resurssit ovat toimintakykyisiä myös poikkeusoloissa.

Outokummun alueella sijaitsee useita teollisuuskohteita, vesistöjä ja liikenteellisesti merkittäviä väyliä, joiden osalta ympäristövahinkojen torjuntavalmiuden kehittäminen on erityisen ajankohtaista. Kaupunki pitää tärkeänä, että torjuntakaluston uusimiseen ja henkilöstön koulutukseen panostetaan, jotta voidaan vastata mahdollisiin kemikaalivuotoihin, öljyvahinkoihin ja muihin ympäristöriskeihin tehokkaasti ja nopeasti.

Outokummun kaupunki on valmis jatkamaan tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa pelastustoimen suunnittelussa ja väestönsuojelun kehittämisessä. Kaupunki toivoo, että väestönsuojelun materiaalivaraukset ja koulutus huomioidaan myös paikallistasolla.

Polvijärvi

Polvijärven kunta toteaa myönteisenä, että kehittämissuunnitelmassa Polvijärven paloaseman ympärivuorokautiseen henkilövahvuuteen on tulossa 1 HTV:n lisäys, mikä parantaa lähtövalmiutta ja asukkaiden turvallisuutta.

Rääkkylä

Pelastuslaitoksen palvelut on suunniteltu alueellisen yhdenvertaisuuden näkökulmasta kestäväällä tavalla. Yhdenvertaista saatavuutta varmistavat elementit ovat pelastustoimen toimintavalmiudelle valtakunnallisesti asetetut vaatimukset, alueellinen riskienarviointi ja sen perusteella tehty pelastusasemaluokitus. Yhdenvertaisen saatavuuden kulmakivi on lähipalveluna toimiva pelastusasema. Lähipalveluna toteutettu malli mahdollistaa pelastustoiminnan onnistumisen edellytyksenä olevan nopean avun saamisen myös maakunnan harvaan asutulla alueella, mitä kunnanhallitus erityisesti korostaa. Niin ikään pelastustoimen strategisessa tavoiteasettelussa ja toiminnan suunnittelussa on otettava huomioon Rääkkylän kunnan osasaaristaisuus, laajat vesistöt ja heikohkot maantieyhteydet, jotka asettavat erityisen haasteen vasteajoille ja käytössä olevalle kalustolle sekä sen uusimiselle.

Ammattitaitoisen ja osaavan sivutoimisen henkilöstön koulutukseen ja sukupolvien välisen ketjun katkeamattomuuteen on kiinnitettävä huomiota alueella kunnan ja toimivien yritysten kanssa. Rääkkylän kunta katsoo, ettei varallaolon asteittainen vähentyminen saa aiheuttaa palveluiden supistumista eikä saattaa väestöä eriarvoiseen asemaan.

Tohmajärvi

Kunta pitää tärkeänä, että pelastustoimen palvelut säilyvät maakunnassa tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti saatavilla. Pelastustoimen rooli turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäjänä on erityisen merkittävä harvaan asutussa ja laajassa maakunnassa, jossa toimintamatkat ovat pitkiä ja väestö ikääntyy.

Tohmajärven pelastusasemalla on pitkään ylläpidetty varallaoloon perustuvaa toimintavalmiutta, joka on mahdollistanut nopean avunsaannin ja korkean hälytysaktiivisuuden. Kunnan näkemyksen mukaan varallaolon poistaminen 1.1.2026 alkaen heikentää merkittävästi palvelutasoa ja kuntalaisten turvallisuutta. Kunta katsoo, että Tohmajärven alueen pelastustoiminnan varmistaminen edellyttää joko varallaolon säilyttämistä tai päivystävän henkilöstön sijoittamista alueelle. Palvelut eivät voi perustua pelkästään seudulliseen varaanottoon.

Tohmajärven kunta pitää pelastustoimen palvelutasopäätöksen ja kehittämissuunnitelman tavoitteita yleisesti perusteltuina, mutta varallaolon lakkauttaminen Tohmajärvellä heikentää olennaisesti kuntalaisten turvallisuutta, ensivasteen toimintavalmiutta ja rekrytointipohjaa. Kunta katsoo, että esitetty muutos ei täytä pelastuslain edellyttämää riittävän ja yhdenvertaisen palvelutason vaatimusta.